COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 18.5.2015
COM(2015) 208 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Al nouălea raport anual pe 2014 privind punerea în aplicare a ajutorului comunitar în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 389/2006 al Consiliului din 27 februarie 2006 privind crearea unui instrument de sprijin financiar în scopul de a încuraja dezvoltarea economică a comunității cipriote turce

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Al nouălea raport anual pe 2014 privind punerea în aplicare a ajutorului comunitar în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 389/2006 al Consiliului din 27 februarie 2006 privind crearea unui instrument de sprijin financiar în scopul de a încuraja dezvoltarea economică a comunității cipriote turce

1. INTRODUCERE

Regulamentul (CE) nr. 389/2006 al Consiliului („Regulamentul privind ajutorul")[1] reprezintă baza pentru asistența acordată comunității cipriote turce (CCT) și prevede raportarea anuală către Consiliu și Parlamentul European. Prezentul raport se referă la anul 2014.

2. PROGRAMAREA AJUTORULUI

În perioada 2006 - sfârșitul anului 2014 a fost programată suma de 370 de milioane EUR pentru acțiuni, în temeiul Regulamentului privind ajutorul. Valoarea programului anual pe 2014 a fost de 32,96 milioane EUR[2]. Cadrul financiar multianual (CFM) pentru perioada 2014-2020 oferă programului o perspectivă multianuală, fiind inclusă pentru prima dată o dispoziție privind o finanțare anuală, mai stabilă. Cu toate acestea, programul de asistență, al cărui scop constă în facilitarea reunificării Ciprului, are caracter temporar, iar Regulamentul nr. 1311/2013 al Consiliului[3] de stabilire a CFM permite o revizuire în cazul în care reunificarea are loc pe durata CFM. În urma Declarației comune a liderilor ciprioți greci și turci din februarie 2014, Comisia a promis să își intensifice eforturile pentru a ajuta CCT să se pregătească pentru punerea în aplicare a *acquis*-ului.

3. MECANISME DE PUNERE ÎN APLICARE

Programul este pus în aplicare în acele zone din Republica Cipru în care guvernul Republicii Cipru nu exercită un control efectiv și în care punerea în aplicare a *acquis*-ului Uniunii Europene este suspendată temporar conform Protocolului 10 la Tratatul de aderare. Asistența este pusă în aplicare, în principal, prin gestiune directă de către Comisia Europeană, însă unele proiecte sunt gestionate indirect de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și British Council.

Comisia acționează într-un context politic, juridic și diplomatic unic. Sunt necesare măsuri ad hoc pentru punerea în aplicare a programului, asigurându-se în același timp respectarea principiilor bunei gestiuni financiare. În condiții normale, în cadrul programelor de asistență finanțate de UE, acordurile încheiate cu guvernele beneficiare prevăd cadrul juridic al asistenței pentru dezvoltare. În ceea ce privește asistența în favoarea CCT, astfel de acorduri nu pot fi încheiate, prin urmare Comisia trebuie să se bazeze pe ceea ce consideră drept norme și condiții aplicabile la nivel local. Gestionarea și atenuarea riscului inerent este responsabilitatea Comisiei, măsurile adoptate incluzând o monitorizare intensivă și sprijin pentru beneficiari, condiții de plată revizuite și o abordare atentă a utilizării garanțiilor bancare. Programul de asistență include un sprijin semnificativ acordat sub formă de granturi, pentru gestiunea cărora este nevoie de resurse considerabile.

---

1 JO L 65, 7.3.2006, p. 5.

2 Decizia C(2014) 9366 a Comisiei.

3 JO L 347, 2.12.2013, p.884.

Pentru a se garanta punerea în aplicare cu succes și în mod sustenabil în acest context, comunitatea cipriotă turcă trebuie să se angajeze pe deplin în procesul de aliniere la *acquis*. Pentru atingerea obiectivului final, și anume reunificarea, cooperarea dintre comunitatea cipriotă turcă și comunitatea cipriotă greacă este în continuare necesară.

Echipa responsabilă de program utilizează facilitățile Biroului UE de sprijin pentru program (EUPSO) situat în partea de nord a orașului Nicosia. Reprezentanța Comisiei Europene în Cipru găzduiește, de asemenea, reuniuni, seminarii și conferințe de presă și comunică cu cetățenii ciprioți din toată insula, inclusiv cu privire la program.

4. PUNEREA ÎN APLICARE ÎN PERIOADA DE RAPORTARE

4.1. Prezentare generală

În urma declarației comune din februarie a liderilor au existat așteptări cu privire la înregistrarea unor progrese în ceea ce privește tratativele pentru găsirea unei soluții. Comisia era pregătită să adapteze programul în funcție de necesitatea facilitării și implementării oricăror eventuale acorduri. În mod regretabil, în perioada de raportare nu au fost realizate progrese substanțiale în negocierile pentru găsirea unei soluții. Comisia continuă să pună în aplicare Regulamentul privind ajutorul, cu obiectivul general de a sprijini reunificarea.

Printre realizările importante ale anului 2014 se numără inaugurarea noii stații bicomunitare de epurare a apei de la Mia Milia/Haspolat, de lângă Nicosia. Peste 50 de granturi au fost semnate în cadrul a trei cereri de propuneri lansate de Comisia Europeană pentru a sprijini dezvoltarea sectorul privat, dezvoltarea locală și societatea civilă. Prin intermediul programului de burse, externalizat către British Council în 2014, au fost sprijiniți 115 studenți.

Măsurile de consolidare a încrederii adoptate în vederea protecției patrimoniului cultural și în sprijinul Comisiei pentru persoane dispărute au avut rezultate mai bune. A început un nou ciclu de asistență pentru punerea în aplicare a *acquis*-ului, finanțat prin TAIEX, la care au participat 60 de experți din statele membre; acest nou ciclu a debutat cu o reuniune de deschidere la Bruxelles și cu o serie de misiuni în Cipru.

La fel ca în ultimii doi ani, s-au făcut eforturi considerabile pentru a completa activitățile finanțate prin programe anterioare, în 2014 fiind încheiate 225 de contracte. La sfârșitul anului, existau 264 de contracte în curs, comparativ cu 533 la sfârșitul anului 2011. Acest lucru reflectă volumul mare de muncă, în cea mai mare parte încheiat, rezultat din sumele foarte mari alocate programului de asistență la începutul punerii în aplicare a acestuia, în special din numărul mare de granturi. Prin urmare, a fost posibilă o raționalizare a programului, ceea ce a permis o abordare mai bine axată pe priorități, cu un volum mai ușor de gestionat.

O chestiune problematică a fost contractul pentru construcția rețelei de canalizare din Famagusta, reziliat de către Comisie în decembrie 2013. Procedura de soluționare a litigiului conform condițiilor contractuale FIDIC a durat mult și se afla în faza de soluționare pe cale amiabilă la sfârșitul anului 2014. Acest caz a evidențiat rolul important pe care trebuie să îl aibă comunitatea cipriotă turcă în facilitarea punerii în aplicare fără probleme a proiectelor, precum și în soluționarea litigiilor.

În trecut, încasarea anumitor garanții bancare emise la nivel local a fost blocată. Comisia a considerat că măsurile luate de comunitatea cipriotă turcă în 2013

(modificări aduse legislației locale și acordarea unilaterală a unui statut special EUPSO) au fost suficiente pentru a proteja mecanismul de soluționare a litigiilor contractuale și garanțiile bancare. Acest lucru, la rândul său, a permis Comisiei să continue semnarea granturilor pentru IMM-uri, care depindea de soluționarea problemei garanțiilor bancare.

În conformitate cu Regulamentul privind ajutorul, resursele sunt utilizate și pentru sprijinirea activităților; în 2014 a fost semnat un nou contract, pe 24 de luni, de extindere a serviciilor logistice pentru biroul EUPSO până în iulie 2017.

4.2. Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor

Obiectivul general al programului de asistență este de a facilita reunificarea Ciprului prin încurajarea dezvoltării economice a comunității cipriote turce, cu o atenție specială acordată integrării economice a insulei, îmbunătățirii contactelor dintre cele două comunități și cu UE, precum și activității de pregătire pentru punerea în aplicare a *acquis*-ului. În 2014, activitățile în vederea atingerii obiectivelor Regulamentului privind ajutorul au fost:

4.2.1. Obiectivul 1: Dezvoltarea și restructurarea infrastructurii

Acceptarea provizorie parțială a echipamentelor de *telecomunicații* ale rețelei de generație viitoare (New Generation Network), îndelung amânată, a avut loc în martie, iar în ceea ce privește transmisia în rețea, migrarea a fost finalizată. Cu toate acestea, planul CCT de a separa furnizarea serviciilor de exploatarea rețelei nu a fost pus în aplicare, iar liberalizarea completă a sectorului nu s-a realizat.

În luna aprilie a avut loc inaugurarea noii *stații bicomunitare de epurare a apei* din Nicosia, de la Mia Milia/Haspolat. Aceasta este cea mai mare stație de epurare a apei din întreaga insulă și deservește ambele comunități din Nicosia. Lucrările de construcție au fost implementate prin intermediul PNUD și sunt cofinanțate de Consiliul pentru canalizarea orașului Nicosia și UE. Obiectivul este ca apa tratată să fie reutilizată de ambele comunități; în acest scop, activitatea de proiectare va începe în 2015, dar lucrările nu vor fi programate și puse în aplicare decât după obținerea acordului privind modalitățile de partajare a apei de către comunități.

UE facilitează, de asemenea, discuțiile privind înlocuirea *colectorului magistral*, acesta urmând să fie conectat la stația de epurare a apei de la Mia Milia/Haspolat și să deservească ambele comunități din Nicosia. Acesta va fi finanțat de UE.

Cea mai mare parte a lucrărilor de remediere restante care vizau problemele de coroziune și alte dificultăți înregistrate la *stația de epurare a apei* Morphou/Güzelyurt au fost efectuate, iar certificatul (definitiv) de performanță ar trebui să fie emis în 2015. Pentru această stație a fost conceput un sistem pentru reutilizarea apei în agricultură, iar în 2015 vor fi organizate licitații în acest sens.

Noua *stație de epurare a apei* din Famagusta a fost predată în 2013, însă din cauza problemelor de coroziune anumite componente au trebuit să fie învelite sau înlocuite în cursul perioadei de notificare a defectelor, care continuă în 2015.

Au avut loc consultări extinse cu părțile interesate pentru a contura o asistență tehnică substanțială destinată să consolideze în continuare capacitățile CCT în sectorul apei, al apelor uzate și al deșeurilor. Atribuirea contractelor ar trebui să aibă loc în prima parte a anului 2015.

În sectorul *deșeurilor solide*, trebuie să se acționeze în vederea extinderii capacității depozitului de deșeuri din Koutsoventis/Güngör, prin construcția celei de a doua „celule”, conform proiectului. Acest lucru a fost prevăzut în programarea pe 2014.

ÎN acest sector este nevoie de un angajament care să se concentreze pe reducerea și, în cele din urmă, eliminarea depozitării necontrolate a deșeurilor. În 2015 va începe asistența suplimentară pentru finalizarea și punerea în aplicare a Planului general pentru gestionarea deșeurilor solide, în conformitate cu *acquis*-ul UE.

În ceea ce privește *protecția naturii*, a fost semnat un contract cu PNUD pentru finalizarea unor centre de informare și gestionare în patru zone speciale de protecție a mediului (SEPA). Construcția acestor clădiri a fost oprită în 2011 în urma rezilierii contractului. Între timp nu a fost posibilă nicio intervenție, iar interlocutorii ciprioți turci ezită în continuare, din cauza unui litigiu nesoluționat cu contractantul precedent. În plus, planurile trebuie să respecte mediul și este necesar să se ajungă la un acord cu CCT privind detaliile proiectului.

4.2.2. Obiectivul 2: Promovarea dezvoltării sociale și economice

În cadrul celei de a treia cereri de propuneri (3 milioane EUR) pentru *dezvoltare locală*, au fost semnate 7 de contracte de granturi. Obiectivele vizează consolidarea valorilor din patrimoniul natural și patrimoniul cultural intangibil, îmbunătățirea serviciilor de bază la nivelul comunităților, precum și consolidarea coeziunii sociale și a guvernanței locale în zonele rurale. Din cele 37 de granturi acordate în cadrul schemelor anterioare pentru dezvoltare locală, 13 au fost încheiate în cursul anului 2014, iar 12 sunt în derulare.

În ceea ce privește sprijinirea *competitivității IMM-urilor*, au fost semnate 40 de contracte de granturi pentru modernizarea IMM-urilor, cu o componentă dedicată întreprinderilor nou-înființate în cadrul unei cereri de propuneri în valoare de 5 milioane EUR. A fost finalizată o cartografiere a pieței pentru prelucrarea produselor alimentare și ecoturism, identificându-se eventuale produse de nișă.

Părțile interesate din domeniul *dezvoltării rurale* au beneficiat de sprijin tehnic continuu în sectoare precum sănătatea plantelor, diversificarea culturilor, agricultura ecologică, precum și utilizarea granturilor. Combaterea pagubelor provocate livezilor de măslini de musca mediteraneană a fructelor este importantă pentru întreaga insulă, iar Comisia a facilitat contactele între cele două comunități pe această temă și a sprijinit primul festival bicomunitar al măslinelor, deși problemele politice au limitat impactul acestuia. În 2014 a fost semnat un nou contract pentru crearea unui sistem de eliminare a subproduselor de origine animală. În 2014 a început licitația pentru furnizarea de asistență tehnică în vederea eradicării bolilor animalelor. Atribuirea contractelor ar trebui să aibă loc în primul trimestru al anului 2015.

În sectorul *educației,* toate cele zece contracte de granturi pentru școli, semnate la sfârșitul anului 2013, erau în curs de desfășurare. Acesta este cel de-al cincilea program (0,7 milioane EUR) în acest domeniu și promovează metodele moderne de predare și proiectele comune ale celor două comunități. Resursele pentru școli sunt foarte limitate în partea de nord a Ciprului, în multe cazuri granturile UE fiind vitale pentru dezvoltare.

După finalizarea proiectului privind educația și formarea profesională și piața muncii (VETLAM) în 2012 și după evaluarea activităților sectoriale, a fost lansată o cerere de oferte cu privire la un proiect care să îl continue pe primul (VETLAM II), având drept obiective dezvoltarea și promovarea sistemului de educație și formare profesională, a învățării pe tot parcursul vieții și a măsurilor active de ocupare.

Faza a doua a Programului de modernizare a infrastructurilor locale, implementat de PNUD, s-a încheiat în 2014; această fază a beneficiat de o finanțare importantă, în

valoare de 9,8 milioane EUR. Acest program cu o durată de 7 ani a avut mai multe componente: lucrări pentru deschiderea celui de-al şaptelea punct de trecere la Limnitis/Yeşilırmak, măsuri de siguranţă pentru clădirile de la punctul de trecere Ledra/Lokmaci, înlocuirea conductelor de apă care conţineau azbest în oraşul Nicosia, evenimente culturale, precum şi mici granturi pentru acţiuni de sensibilizare cu privire la problemele de mediu în Karpasia/Karpaz.

În 2008 a fost înfiinţată o unitate de gestionare a proiectului (PMU) dedicată sprijinirii beneficiarilor de granturi, cu scopul de a creşte eficienţa şi conformitatea în contextul implementării, detectând, de exemplu, cheltuieli potenţial neeligibile. Contractul a încetat în luna decembrie, iar contractul pentru o nouă PMU a fost semnat la sfârşitul anului 2014.

Progresul înregistrat pe plan economic a fost monitorizat prin intermediul unui fond fiduciar al Băncii Mondiale şi au fost elaborate rapoarte de specialitate. Această activitate, aproape finalizată la sfârşitul anului 2014, este deosebit de importantă, având în vedere mandatul stabilit de Regulamentul privind ajutorul, şi anume încurajarea dezvoltării economice. Un nou contract cu Banca Mondială este în curs de pregătire.

4.2.3. Obiectivul 3: Promovarea reconcilierii, măsuri pentru instaurarea unui climat de încredere şi sprijinirea societăţii civile

Comisia pentru persoane dispărute (CPD), sprijinită prin intermediul unui acord privind contribuţiile financiare încheiat cu PNUD, a atins cel mai ridicat număr anual de identificări ale unor persoane „dispărute" (157). Din totalul de 2001 persoane dispărute, 948 au fost exhumate până în prezent, iar 564 au fost identificate pe baza analizelor genetice şi returnate familiilor lor. Activitatea pe teren devine din ce în ce mai dificilă, deoarece sursele noi de informaţii sunt în prezent limitate, iar mormintele posibile sunt mai puţin accesibile. În 2014 au fost găsite rămăşiţe umane doar în 17 % dintre siturile excavate, deşi în 2014 a fost acordat accesul la o a doua zonă, inaccesibilă în trecut din cauza prezenţei militare a Turciei. În iulie, cei doi lideri ciprioţi au vizitat laboratorul antropologic şi au lansat un apel comun, încurajând martorii să ofere informaţii. Comunicarea reprezintă o parte importantă a activităţii Comisiei pentru persoane dispărute; se va acorda asistenţă, în conformitate cu Regulamentul privind ajutorul, pentru a prezenta, în alte locuri din Cipru şi în afara ţării, o expoziţie care prezintă activitatea intensă a grupurilor bicomunitare de oameni de ştiinţă, organizată la Nicosia în aprilie. Aproximativ 70 % din finanţarea totală a CPD a fost furnizată în temeiul Regulamentului privind ajutorul. Un nou acord de delegare, în valoare 2,6 milioane EUR, a fost semnat în decembrie cu PNUD.

Activităţile de *protejare a patrimoniului cultural*, care sprijină Comisia tehnică bicomunitară pentru patrimoniul cultural, au continuat să înregistreze progrese; au fost finalizate lucrările pentru moscheea Mustafa Pasha (fosta biserică Stavros) din Famagusta, pentru hamamul din Paphos (baie turcească din perioada medievală) şi pentru biserica Agios Nicolaos din Syrianochori/Yayla. A luat sfârşit cea de a doua fază a lucrărilor la moscheea Deneia/Denya. Impactul acestui proiect este foarte important în ceea ce priveşte instaurarea unui climat de încredere între cele două comunităţi. În luna iulie au fost alocate resurse suplimentare în valoare de 1,3 milioane EUR pentru alte monumente din oraşul fortificat Famagusta, şi anume pentru restabilirea unei părţi a zidurilor dintre Turnul lui Othello şi Turnul Arsenalului, pentru prima fază a accesului vizitatorilor la poarta de intrare în oraş (Ravelin) şi pentru lucrări de conservare a bastionului Martinengo. În numeroase cazuri este important să intervină cât mai rapid, pentru a se preveni degradarea suplimentară. Un nou acord de delegare (faza a

treia în cadrul acestui program) în valoare de 1,4 milioane EUR a fost semnat cu PNUD în decembrie; astfel, sprijinul total acordat de UE până în prezent pentru protecția patrimoniului cultural se ridică la 6,7 milioane EUR.

În 2014, în cadrul celei de a patra cereri de proiecte pentru *Societatea civilă cipriotă în acțiune* (2,5 milioane EUR) au fost semnate zece noi granturi, în vederea consolidării societății civile cipriote turce, a reconcilierii și a instaurării unui climat de încredere. A fost promovată implicarea în protecția mediului, protecția drepturilor omului, în cultură și sport. A fost lansată licitația pentru furnizarea de asistență tehnică pentru sectorul societății civile, care să completeze sprijinul oferit prin intermediul granturilor.

4.2.4. Obiectivul 4: Apropierea comunității cipriote turce de Uniunea Europeană

Anul universitar 2014–2015 a fost primul an în care s-a aplicat acordul de delegare semnat cu British Council în 2013 pentru o durată de doi ani, în vederea gestionării *programului de burse* care le oferă studenților, cercetătorilor și specialiștilor ciprioți turci oportunitatea de a studia în UE. În primul an de externalizare a gestiunii acestui program au existat anumite dificultăți de implementare. Cu toate acestea, în 2014 au fost acordate 115 granturi în cadrul acestui program. A fost acordată o atenție deosebită informării studenților cu privire la oportunitățile existente în afara Regatului Unit, în vederea diversificării contactelor dintre CCT și alte culturi europene. Alte 20 de granturi au fost acordate direct de către Comisie în cadrul unei cereri anterioare care a vizat anul universitar 2013–2014.

În 2013 s-a finalizat primul proiect *Infopoint*, al cărui scop a fost acela de a informa publicul cu privire la programul de ajutor și la politicile UE, precum și de a favoriza cunoștințele generale despre UE prin organizarea de seminarii, ateliere și evenimente cu vizibilitate. În decembrie a fost semnat un nou contract de servicii *Infopoint,* cu același mandat.

4.2.5. Obiectivele 5 și 6: Pregătirea comunității cipriote turce pentru introducerea și punerea în aplicare a acquis-ului

Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații (TAIEX) al Comisiei furnizează asistență pentru pregătirea comunității cipriote turce în vederea punerii în aplicare a *acquis*-ului UE după soluționarea problemei cipriote. În 2014, asistența s-a concentrat pe 16 domenii esențiale sau „capitole” ale *acquis*-ului. În 2014 au fost selecționați noi experți din statele membre ale UE, însă au existat întârzieri în obținerea acordului beneficiarilor în ceea ce privește procesul de selecție; din acest motiv, în 2014 numărul total de acțiuni (221) a fost mai mic decât în anii precedenți. Acțiunile TAIEX au inclus cursuri de formare, ateliere, vizite de studiu și consiliere juridică de specialitate.

Pregătirile efectuate de CCT pentru introducerea în viitor a *acquis*-ului sunt în continuare limitate, acestea fiind marcate de un nivel în continuare scăzut de adoptare a textelor juridice care vizează alinierea la *acquis*, de capacități limitate de redactare de texte juridice și de punerea în aplicare incompletă. Cu toate acestea, în 2014 au fost adoptate texte juridice importante referitoare la produsele alimentare, hrana pentru animale și siguranța produselor, iar lucrările privind textele juridice au continuat și s-au accelerat în a doua parte a anului.

A continuat sprijinul în favoarea comerțului între zonele situate de o parte și de alta a liniei verzi (Regulamentul 866/2004). Experți ai statelor membre ale UE au efectuat controale fitosanitare periodice cu privire la cartofi și citrice. De asemenea, experții independenți au întocmit o listă actualizată a navelor ale căror capturi pot face

obiectul schimburilor comerciale între zonele situate de o parte si de alta a liniei verzi.

4.3. Execuția financiară (contracte și plăți)

4.3.1. Atribuirea contractelor

În 2014, angajamentele s-au ridicat la 26,5 milioane EUR. În anumite cazuri, în special în ceea ce privește asistența tehnică, atribuirea contractelor se va finaliza la începutul anului 2015. În urma eforturilor considerabile din ultimii trei ani în vederea încheierii contractelor, a raționalizării programelor și a externalizării acțiunilor, rata de angajare ar trebui să continue să crească în 2015, pentru a corespunde într-o mai mare măsură sumelor alocate programelor anuale.

4.3.2. Plăți

în 2014 au fost efectuate plăți în valoare de 21 milioane EUR. Se preconizează că plățile vor crește, pe măsură ce crește volumul angajamentelor.

4.4. Monitorizare

Comisia este direct responsabilă de punerea în aplicare a majorității proiectelor (gestionare directă). Nivelul supravegherii de către personalul Comisiei este ridicat, fiind organizate vizite la fața locului, reuniuni pe teren și comitete de coordonare. O unitate specifică de gestionare a programului verifică modul de utilizare a granturilor pentru dezvoltare locală, IMM-uri și întreprinderi rurale și îi sprijină pe beneficiarii granturilor. Logistica TAIEX este monitorizată online prin intermediul sistemului de gestionare a instrumentului TAIEX.

4.5. Audit și controale

A fost efectuat, de asemenea, un audit *ex–post* cu privire la o serie de dosare de achiziții (servicii, lucrări și bunuri) finanțate în cadrul programului de ajutor. Proiectul de raport final a fost publicat la sfârșitul anului 2014. Nu au fost raportate erori semnificative și nu există acțiuni de pus în aplicare.

În 2013, structura de audit intern a efectuat un audit privind gestionarea comună în scopul evaluării sistemelor de control intern din cadrul Direcției Generale Extindere. Domeniul de aplicare al acestui audit a inclus proiecte finanțate în cadrul programului de ajutor. Au fost puse în aplicare recomandările privind verificări operaționale, evaluarea riscurilor și monitorizarea.

4.6. Evaluare

Evaluarea instrumentului TAIEX a fost finalizată în 2014, cu recomandări privind metodele de stabilire a priorităților, controlul calității, prezentarea în detaliu a etapelor și respectarea capacității de absorbție. În ultimii doi ani (2012 și 2013) s-au făcut eforturi considerabile de evaluare la nivel de sector și de program; diverse acțiuni au fost deja întreprinse sau integrate în programare: programul în ansamblu face în prezent obiectul unei evaluări și a unei modernizări a indicatorilor; în 2015, consultanții vor începe lucrările privind capacitățile în sectorul apei și al deșeurilor solide, precum și în ceea ce privește consolidarea organizațiilor societății civile; sprijinul acordat prin intermediul TAIEX a fost consolidat cu noi planuri de acțiune pentru proiecte și cu noi experți.

Equipo Argentino de Antropologia Forense (EAAF), care a fost invitată de către CPD să evalueze în mod regulat performanța, a făcut în 2014 propuneri de îmbunătățire a eficienței funcționării CPD.

4.7. Informare, publicitate și vizibilitate

În 2014 au existat 53 de acțiuni vizând asigurarea vizibilității, în special inaugurarea noii stații bicomunitare de epurare a apei de la Mia Milia/Haspolat, de lângă Nicosia, ceremoniile prilejuite de finalizarea restaurării bisericii Agios Nicolaos din Syrianochori/Siryanohoro/Yayla și a moscheii de la Deneia/Denya, precum și un eveniment de mare amploare destinat familiilor persoanelor dispărute, denumit „În căutarea persoanelor dispărute", care a avut drept scop sensibilizarea opiniei publice cu privire la activitatea CPD.

În partea de nord a orașului Nicosia a fost organizat, împreună cu Reprezentanța Comisiei Europene din Nicosia, un festival de Ziua Europei. Reprezentanța a difuzat mai multe comunicate de presă în limbile turcă, greacă și engleză, cu privire la acțiunile desfășurate în cadrul programului.

4.8. Consultări cu guvernul Republicii Cipru

Au fost organizate reuniuni periodice cu reprezentanții guvernului Republicii Cipru, în special atunci când înalți funcționari ai Comisiei au vizitat insula. Comisia continuă să se bazeze pe cooperarea guvernului Republicii Cipru pentru verificarea drepturilor de proprietate și, de asemenea, are întrevederi periodice cu Reprezentanța permanentă din Bruxelles.

5. CONCLUZII

Comisia continuă să acorde asistență în vederea atingerii obiectivului principal al regulamentului, și anume *facilitarea procesului de reunificare a Ciprului prin încurajarea dezvoltării economice a comunității cipriote turce*, dar soluționarea problemei cipriote necesită un dialog politic, pe care Comisia îl încurajează și îl sprijină. În 2014 nu s-a realizat un progres semnificativ în acest proces, dar Comisia este pregătită să acționeze în viitor, în urma apariției unor progrese, pe măsură ce situația evoluează și cele două comunități ajung la un acord. Mandatul acordat în temeiul Regulamentului privind ajutorul rămâne valabil, iar Comisia și-a continuat activitatea în vederea atingerii obiectivelor specificate. O parte semnificativă din asistență contribuie la dezvoltarea economică, fie în mod direct, prin acordarea de granturi sectorului privat, fie în mod indirect, prin îmbunătățirea infrastructurii, a telecomunicațiilor, a calității produselor, a dezvoltării resurselor umane sau prin pregătirea indispensabilă în vederea implementării *acquis*-ului.

Problemele operaționale întâlnite pe teren pot fi destul de grave în anumite domenii, din cauza capacității reduse a beneficiarilor și a lipsei resurselor locale, care limitează participarea CCT. Cu toate acestea, Comisia nu se poate retrage din activitățile care au loc în domeniile esențiale ale *acquis*-ului și care au un rol vital pentru bunăstarea economică și socială a cetățenilor UE.

În ceea ce privește investițiile în infrastructură, concluzia generală este că gestionarea contractelor este dificilă, predarea, exploatarea, întreținerea și durabilitatea sunt problematice și este adesea nevoie de sprijin după predare. Cu toate acestea, dezvoltarea infrastructurii este clar menționată în Regulamentul privind ajutorul, un număr semnificativ de proiecte fiind în pregătire, în special proiecte legate de mediu.

Implementarea la scară largă a proiectelor în temeiul Regulamentului privind ajutorul a început în 2009; în următorii cinci ani, atât Comisia, cât și beneficiarii au desprins

multe învățăminte din aceste proiecte. Deși obiectivele Regulamentului privind ajutorul au fost foarte ambițioase, Comisia a avut o abordare consecventă, concentrată pe temele de importanță majoră, care a produs rezultate tangibile. Multe dintre aceste programe, inclusiv măsurile pentru instaurarea unui climat de încredere și programele de acordare a granturilor, inclusiv cele pentru operatorii din sectorul privat, școli și comunități au fost apreciate și au avut impact. Programul de burse de studii, în special, este bine primit și a atins un nivel bun de vizibilitate.

Conform sondajelor *Eurobarometru*[4], nivelul de încredere și opiniile pozitive ale CCT în ceea ce privește UE se situează la cote înalte, prin comparație cu restul UE, însă menținerea vizibilității UE și comunicarea cu CCT în calitate de cetățeni ai UE reprezintă un element important în cadrul procesului global de soluționare a problemei cipriote.

[4] http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_arch_en.htm